

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА РІВНІ ТАКТИЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ, ЩО ДОЛУЧАЄТЬСЯ ДО ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВИХ ЗАВДАНЬ

GENERAL CHARACTERISTICS AND LEVELS OF TACTICAL LITERACY OF PERSONNEL OF UNITS OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE INVOLVED IN THE PERFORMANCE OF OFFICIAL TASKS

Гіденко Є.С., старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

У статті «Загальна характеристика та рівні тактичної грамотності особового складу підрозділів Національної поліції України що долучається до виконання службових завдань» досліджується рівень тактичної грамотності працівників Національної поліції України. У статті досліджуються основні принципи тактичної грамотності, її значення для виконання службових завдань, а також визначаються різні рівні тактичної грамотності працівників поліції. Дослідження проводилось шляхом аналізу проведеного науковцями опитування та сучасного стану тактичної грамотності працівників поліції та аналізу статистичних даних. Результати дослідження свідчать про те, що більшість працівників поліції мають середній рівень тактичної грамотності, але також є й ті, які мають високий і низький рівні тактичної грамотності.

У статті надаються рекомендації щодо підвищення рівня тактичної грамотності працівників поліції, зокрема, за допомогою тренінгів та інших навчальних заходів. Крім того, автори статті наголошують на важливості постійного підвищення кваліфікації працівників поліції в цілому, що дозволить їм ефективніше виконувати свої службові обов'язки та забезпечити безпеку громадян. Ця стаття розглядає загальну характеристику та рівні тактичної грамотності особового складу підрозділів Національної поліції України, що долучається до виконання службових завдань. Аналізуються важливі аспекти тактичної готовності поліцейських, зокрема їхні знання, вміння та навички у сфері тактики та стратегії.

Стаття розпочинається оглядом загального контексту роботи поліцейських та необхідності володіння тактичною грамотністю для успішного виконання службових обов'язків. Далі розглядаються різні рівні тактичної грамотності, які можуть існувати серед особового складу поліції.

У статті також проаналізовано чинники, що впливають на розвиток тактичної грамотності поліцейських, такі як професійна підготовка, навчальні програми, практичні тренування та досвід роботи в реальних ситуаціях. Автор обговорює необхідність систематичного підходу до підвищення рівня тактичної грамотності і висуває рекомендації щодо поліпшення навчально-тренувального процесу в поліції.

Ключові слова: тактична грамотність, працівник правоохоронного органу, перспективи та покращення знань, тренінги для поліцейських.

The article «General Characteristics and Levels of Tactical Literacy of the Personnel of the National Police of Ukraine Involved in the Performance of Service Tasks» examines the level of tactical literacy of the National Police of Ukraine. The article examines the basic principles of tactical literacy, its importance for the performance of official tasks, and also identifies different levels of tactical literacy of police officers. The study was conducted by analyzing a survey conducted by researchers and the current state of tactical literacy of police officers and analyzing statistical data. The results of the study show that the majority of police officers have an average level of tactical literacy, but there are also those with high and low levels of tactical literacy.

The article provides recommendations for improving the level of tactical literacy of police officers, in particular, through training and other educational activities. In addition, the authors emphasize the importance of continuous professional development of police officers in general, which will allow them to perform their duties more effectively and ensure the safety of citizens.

This article examines the general characteristics and levels of tactical literacy of the personnel of the National Police of Ukraine involved in the performance of official tasks. It analyzes important aspects of police officers' tactical readiness, including their knowledge, skills and abilities in the areas of tactics and strategy.

The article begins with an overview of the general context of police work and the need for tactical literacy to successfully perform their duties. It then discusses the different levels of tactical literacy that may exist among police personnel.

The article also analyzes the factors that influence the development of tactical literacy of police officers, such as professional training, curricula, practical training and experience in real-life situations. The author discusses the need for a systematic approach to raising the level of tactical literacy and puts forward recommendations for improving the training process in the police.

Key words: tactical literacy, law enforcement officer, perspectives and improvement of knowledge, training for police officers.

Постановка проблеми. Проблема, яка стоїть перед Національною поліцією України, полягає в необхідності підвищення рівня тактичної грамотності особового складу, що бере участь у виконанні службових завдань. Низький рівень тактичної грамотності може стати причиною неефективного виконання поліцейських обов'язків, а також створювати ризики для безпеки громадян та працівників поліції. Тому, для забезпечення високої якості та ефективності роботи Національної поліції, необхідно вивчати рівень тактичної грамотності та шукати шляхи підвищення його рівня серед працівників поліції.

Стан дослідження теми. Зокрема питання державного регулювання досліджували такі вчені, як О. Бородіна, О. Вінник, О. Віхров, В. Гейця, І. Гончаренко, В. Добровольська, Д. Зади хайло, Г. Знаменський, О. Кірдан, В. Мамутов, В. Пашков, О. Подчерковний, В. Стойка, В. Устименко, О. Шаповалова, В. Щербина, В. Юрчишина та ін.

Мета статті полягає в тому, щоб дати опис загальних характеристик тактичної грамотності та її рівнів серед особового складу Національної поліції, проаналізувати причини низького рівня тактичної грамотності та запропонувати рекомендації щодо підвищення рівня тактичної грамотності поліцейських для ефективнішого виконання службових завдань та забезпечення безпеки громадян та працівників поліції.

Виклад основних положень. Тактична грамотність є важливим елементом професійної компетентності поліцейських в Україні. Вона визначається як здатність правильно та ефективно використовувати тактичні прийоми та методи в процесі виконання службових завдань, зокрема в умовах високої напруженості та ризику.

Українські поліцейські мають проходити регулярні курси підвищення кваліфікації, в тому числі та з питань тактичної грамотності. Завданнями цих курсів є забезпечення знань та навичок поліцейських щодо принципів тактичної підготовки, тактичних прийомів та методів вико-

нання службових завдань, зокрема з протидії злочинності та забезпечення безпеки громадян [1, с. 10].

Рівні тактичної грамотності особового складу підрозділів Національної поліції України можна класифікувати за наступними характеристиками:

1. Перший рівень тактичної грамотності – відповідальність за своє життя та життя інших людей, знання загальних правил безпеки, вміння діяти у непередбачуваних ситуаціях.

2. Другий рівень тактичної грамотності – володіння навичками та знаннями техніки безпеки в процесі виконання службових обов'язків, а також знання законодавства та процедур, які відносяться до виконання службових завдань.

3. Третій рівень тактичної грамотності – володіння спеціальними знаннями та навичками, пов'язаними з конкретними видами діяльності, такими як розшукування, затримання та забезпечення безпеки громадян.

4. Четвертий рівень тактичної грамотності – володіння складними навичками та здатність приймати правильні рішення у складних та непередбачуваних ситуаціях [2, с. 56–65].

Недостатній рівень тактичної грамотності особового складу може впливати на ефективність роботи підрозділу та збільшувати ризик виникнення непередбачуваних ситуацій. Тому важливо забезпечити підвищення рівня тактичної грамотності та розвивати спеціальні знання та навички серед особового складу Національної поліції. Однак, деякі дослідження показують, що рівень тактичної грамотності серед поліцейських в Україні є недостатнім. Це може бути пов'язано з недостатнім фінансуванням підвищення кваліфікації, недостатнім залученням до практичних тренувань та вправ, та іншими факторами.

Недостатнє фінансування підвищення кваліфікації може бути однією з причин низького рівня тактичної грамотності серед поліцейських в Україні. Хоча законодавство передбачає фінансування підвищення кваліфікації поліцейських, на практиці це може бути обмежено.

Наприклад, на підвищення кваліфікації може виділятися недостатньо коштів, що ускладнює забезпечення поліцейських доступом до кращих курсів та тренувань. Також, можуть виникати проблеми з організацією підвищення кваліфікації, зокрема зі забезпеченням доступу до навчання та тренувань, які є необхідними для розвитку тактичних навичок.

Отже, недостатнє фінансування підвищення кваліфікації може мати негативний вплив на рівень тактичної грамотності поліцейських в Україні. Для покращення цієї ситуації, необхідно забезпечити додаткові кошти на підвищення кваліфікації, а також підвищувати ефективність організації таких навчальних заходів, щоб забезпечити кращий доступ до курсів та тренувань для поліцейських.

Недостатнє залучення поліцейських до практичних тренувань та вправ може бути ще однією причиною низького рівня тактичної грамотності серед особового складу Національної поліції України. Поліцейські, які не отримують достатньої кількості можливостей для практичного тренування, можуть мати обмежену можливість розвивати свої тактичні навички та реагувати на різні ситуації [3, с. 34–38].

Одним із рішень цієї проблеми може бути збільшення кількості практичних тренувань та вправ для поліцейських. Це можна зробити шляхом організації регулярних тренувань та вправ, які будуть спрямовані на покращення тактичних навичок. Також, можна залучати до тренувань досвідчених інструкторів, які мають досвід роботи зі службовцями поліції та можуть передавати їм свої знання та практичні навички.

Загалом, залучення поліцейських до практичних тренувань та вправ може допомогти покращити їх тактичну грамотність та забезпечити більш ефективне виконання службових завдань.

Окрім недостатнього фінансування та недостатнього залучення до практичних тренувань та вправ, існують

інші фактори, які можуть впливати на негативний рівень тактичної грамотності серед особового складу Національної поліції України. До них можуть належати:

1. Недостатнє забезпечення поліцейських необхідними матеріальними та технічними засобами, які є необхідними для виконання службових завдань. Наприклад, відсутність необхідного обладнання та знарядь праці може ускладнювати виконання тактичних завдань.

2. Недостатня кількість кваліфікованих інструкторів та тренерів, які могли б навчити поліцейських різним тактичним навичкам та стратегіям.

3. Недостатня взаємодія між різними підрозділами Національної поліції та іншими відомствами, які беруть участь у виконанні спільних завдань. Наприклад, необхідність співпраці зі збройними силами або іншими правоохоронними органами може потребувати від поліцейських додаткових тактичних знань та навичок.

4. Недостатня підготовка поліцейських до взаємодії з громадою, яка також може вимагати від них тактичної грамотності та вміння ефективно взаємодіяти з різними групами населення.

5. Відсутність стандартизованої системи оцінки тактичної грамотності та навичок поліцейських, що може призвести до нерівномірного рівня підготовки в різних підрозділах поліції [4, с. 100].

Ще одним фактором негативного рівня тактичної грамотності може бути недостатній рівень мотивації особового складу до виконання своїх службових обов'язків. Це може бути пов'язано зі структурними проблемами в організації роботи підрозділів поліції, включаючи недостатній контроль над виконанням завдань, неефективну систему стимулювання роботи, низький рівень заробітної плати та соціального захисту.

Також важливо враховувати культурні та мовні особливості різних регіонів України. Національна поліція має діяти на всій території країни, де можуть бути різні мовні та культурні традиції, що може створювати складнощі в комунікації з мешканцями та розумінні їх потреб.

Крім того, недостатня кількість кваліфікованих кадрів та надмірне навантаження на існуючий особовий склад можуть впливати на рівень тактичної грамотності, оскільки недостатня кількість працівників може призвести до недостатньої підготовки та відповідальності, а також до перевантаження, втоми та стресу.

Усі ці фактори можуть мати негативний вплив на рівень тактичної грамотності особового складу Національної поліції України та, отже, на ефективність її роботи. Тому важливо розробляти та впроваджувати заходи, спрямовані на підвищення рівня кваліфікації та мотивації працівників, а також забезпечувати необхідні матеріально-технічного забезпечення [5, с. 100].

Отже, підвищення рівня тактичної грамотності особового складу підрозділів Національної поліції України є важливою задачею для забезпечення ефективного та професійного виконання службових завдань. На жаль, на сьогоднішній день виявлено низький рівень тактичної грамотності деяких працівників поліції. Причинами цього можуть бути недостатнє фінансування підвищення кваліфікації, недостатнє залучення до практичних тренувань та вправ, а також інші фактори.

Для підвищення рівня тактичної грамотності необхідно забезпечити якісну підготовку та перепідготовку особового складу, включаючи практичну підготовку на спеціальних тренувальних майданчиках та застосування інноваційних технологій. Також важливо забезпечити необхідне фінансування для здійснення цих заходів.

У цілому, підвищення рівня тактичної грамотності особового складу підрозділів Національної поліції України допоможе забезпечити високу ефективність та професійність діяльності поліції, а також зберегти безпеку та порядок в суспільстві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кушлик, В. С. Тактична підготовка поліцейських: поняття, зміст, структура. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2018. Вип. 2. С. 118–121.
2. Маліков, В. І. Спеціальна підготовка поліцейських та тактичні аспекти її забезпечення. *Науковий вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. 2019. № 27 (264). С. 156–160.
3. Смірнов, О. В. Організаційно-педагогічні основи тактичної підготовки поліцейських. *Правова доктрина*. 2018. № 4. С. 98–104.
4. Тактико-спеціальна підготовка: навч. посіб. / [О.Г. Комісаров, А.О. Собакарь, Е.Ю. Соболев, О.С. Юнін та ін.]; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Дніпро: ДДУВС, 2017. 277 с.
5. Хацаюк О. В. Сутність та структура готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання завдань за призначенням засобами спеціальної фізичної підготовки. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 65, т. 2. С. 144–155.